

Predmet IT-98-32-A, Tužilac protiv Mitra Vasiljevića

Transkripcija i redaktura transkripta: Fond za humanitarno pravo, 15.decembar 2005.

Petak, 21. septembar 2001.

Svedok Mirsad Tokača

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.30 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA HUNT: Molim najavite Predmet.

sekretar: *Predmet IT-98-32-T, Tužilac protiv Mitra Vasiljevića*

SUDIJA HUNT: Gospodine Grum (Groome), dobio sam vaš podnesak od 18, mislim da sam ga dobio u sredu, ali to je izveštaj koji se odnosi na svedočenje doktora de Grava (de Grave) od nekoga ko je specijalista za medicinske snimke. Drugim rečima, za rengenske snimke. Da li postoji još neki ekspert o kome bismo trebali da povedemo računa?

TUŽILA GRUM: Ne, časni Sude. To je predato zajedno sa originalnim izveštajem. Bilo je predato na nemačkom i smatrali smo da original treba da bude preveden.

SUDIJA HUNT: Hval vam. Moj nemački nije baš najbolji. Sad, ko je vaš današnji svedok?

TUŽILA GRUM: To je gospodin Mirsad Tokača.

SUDIJA HUNT: Da li je on zaštićen svedok?

TUŽILA GRUM: Ne, časni Sude. Hteo bih samo da se vratim na jedno pitanje koje smo pokrenuli u vezi sa izjavama po Pravilu 92bis. Pored iznošenja iskaza, mi ćemo takođe da podnesemo kopiju izjave sa delovima za koje Tužilaštvo smatra da je relevantno za ovaj slučaj.

SUDIJA HUNT: Da to je jedan problem koji mi često imamo sa izjavama Tužilaštva. Međutim, situacija je sasvim razumljiva. Postoji, naravno i velika količina materijala koja je relevantna. Naravno, to treba da se odvoji.

TUŽILA GRUM: Dakle, mi bismo sada pozvali svedoka Mirsada Tokaču.

prevodioci: Stavite slušalice, molim vas

SUDIJA HUNT: Molim vas da pročitate svečanu izjavu sa dokumenta koji vam daje sudski poslužitelj.

SVEDOK TOKAČA: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cjelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA HUNT: Izvolite, sedite, gospodine. Gospodine Grum.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dobro jutro, gospodine Tokača. Mogu li da vas zamolim da vaše svedočenje počnete tako što ćete da nam kažete nešto o vašem obrazovanju.

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Po diplomi koju posedujem, ja sam završio Fakultet političkih nauka u Sarajevu. Tokom mog životnog i radnog vjeka, ja sam studirao i pravne i ekonomske nauke. Na početku karijere, ja sam se bavio novinarstvom kao televizijski novinar Televizije Bosne i Hercegovine. Potom sam promjenio mjesto rada i počeo sam da radim u Sindikatima Bosne i Hercegovine, kao analitičar u oblasti socijalne politike. Pred sami rat, početkom ekonomskih reformi u komunističkoj Jugoslaviji, ja sam sa malom grupom ljudi formirao jednu malu kompaniju koja se počela baviti finansijskim menadžmentom, marketingom i prometom. Izbijanjem rata, ja sam dobio jedan zadatak da vodim Komisiju za prikupljanje činjenica o ratnim zločinima. To je za sve nas u Bosni i Hercegovini bilo jedno izuzetno novo iskustvo, jer prije toga niko se nikada tim problemom nije bavio, što je značilo da sam morao ponovo, dodatno da studiram čitav kompleks pitanja iz oblasti ljudskih prava, međunarodnog humanitarnog prava i u zadnjih deset godina ja se praktično bavim samo tim pitanjem. Dakle, ja sam potpuno posvećen problematici ratnih zločina i kršenja međunarodnog humanitarnog prava kao i ljudski prava u celini. U ovih deset godina koje smatram izuzetno važnim za moj profesionalni angažman, intenzivno sam surađivao sa nizom institucija međunarodne zajednice, pre svega UN (United Nations). Za njih sam profesionalno uradio neke studije koje su

vezane za problem nestalih osoba 1995. na 1996. godinu. To je bilo za potrebe Komisije Ujedinjenih naroda za ljudska prava (UN Human Rights Commission) i njene potkomisije za nestale.

SUDIJA HUNT: Želim da vas prekinem. Vas pevodiooci prevode na engleski i na francuski i za prevodioce je vrlo teško. Možete li samo malo da usporite, ne biste li im dali priliku da prevedu sve kako treba.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pre nego što pređemo na komisiju, hteo bih samo nekoliko pitanja da vam postavim u vezi sa vašim obazovanjem. Da li ste radili postdiplomske studije i u kom domenu?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Ja sam završio postdiplomske studije iz međunarodnih odnosa i trenutno, s obzirom na moje obaveze prema komisiji, ja intenzivno pripremam tezu koja će se odnositi na ulogu međunarodne zajednice u rješavanju, nastanku i rješavanju konflikta na području eks-Jugoslavije, a posebno Bosne i Hercegovine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bih žele da nam kažete nešto o državnoj Komisiji za prikupljanje činjenica o ratnim zločinima u Bosni i Hercegovini? Da li vi poznajete dobro tu organizaciju?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Ja sam od samog početka, od samog njenog formiranja, praktično, vodio sve poslove na njenoj organizaciji, na uspostavljanju metodologije rada komisije, na prikupljanju faktografije, na analizi faktografije, uspostavljanju saradnje sa Međunarodnim tribunalom (ICTY). A pre toga i sa komisijom eksperata koja je formirana pri Ujedinjenim narodima, to je komisija, mi smo je zvali "Komisija gospodina Kalchofera (Culhoffer)", a potom Balthafena (Balthaffen) koji su bili predsjedavajući te dvije komisija. Dakle, evo svih ovih deset godina praktično sam bio angažovan na tim poslovima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodina Tokača, kada je osnovana ova komisija?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Komisija je osnovana 28. aprila odlukom Predsjedništva Bosne i Hercegovine kao nezavisno, nepristrasno tijelo koju su činili ljudi koji nisu politički angažirani ni u jednoj političkoj stranci, govorim o profesionalcima koji su radili u komisiji. Dakle, koji su bili stručnjaci za pojedine vrste poslova koje su trebali da se obavljaju u komisiji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je komisija osnovana 1992. godine?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je komisija bila sastavljena od ljudi svih nacionalnosti koji su živeli u Bosni i Hercegovini?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Da, da. Komisija je bila komponovana od svih koji su živjeli u tom trenutku na teritoriji Bosne i Hercegovine. I to je bilo opredjeljenje koje je, praktično, prisutno do dana današnjeg.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li možete, zbog Suda, da nam opišete koja je glavna svrha ove komisije?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Glavni cilj je komisije bio sakupljanje faktografije o počinjenim ratnim zločinima protiv civilnog stanovništva na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, bez obzira na njihovo etničko, religijsko, socijalno ili bilo koje drugo pripadanje. Dakle, prikupljanje faktografije o ljudima koji su bili žrtve ratnog zločina u skladu sa Ženevskim konvencijama (Geneva Conventions).

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada kažete "sakupljanje činjenica", da li to znači prikupljanje svedoka koji su bili svedoci zločina?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: To znači, dakle, pored toga prikupljanja svjedočenja ljudi koji su bili žrtve zločina, direktnih žrtava zločina, prikupljanje podataka od ljudi koji su bili očevici zločina, ili su posredno došli do podatka koji mogu upućivati na uzroke zločina i počiniocce zločina. Na drugoj strani, mi smo prikupljali i druge vrste dokaza kao što su foto-dokumenti o razaranju kulturno-istorijskog nasleđa, o ubistvima, potom video dokumentaciju kojom smo isto tako želeli da upotpunimo iskaze svedoka, kao i druge materijalne dokaze koji mogu doprinijeti kompletiranju pojedinačnih slučajeva.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Tokača, na koji način ste došli do foto-dokumentacije o ovim zločinima?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Dio dokumentacije smo sami radili. Dakle, imali smo poseban foto-video studio. Dakle, imali smo tim ljudi koji je radio isključivo taj dio posla, naravno u okvirima mogućnosti koje su bile u tom trenutku na raspolaganju, jer morate znati da smo radili u izuzetno teškim uslovima opsade Sarajeva. Dio dokumentacije smo pribavljali u toku sakupljanja ostalih dokumenata, izjava od drugih ljudi koji su bili u situaciji da naprave određene fotografije ili video snimke. Dakle, naš metodološki pristup je bio da komisiju otvorimo za sve institucije i pojedince koji mogu doprinijeti obezbjeđenju određenih dokaza, razjašnjavanju pojedinih slučajeva na kojima je komisija radila, ili se pretpostavljalo da je u postupka prikupljanja dokumentacije možemo naići na taj slučaj, iz nekog možda drugog izvora. Isto tako smo koristili i izvore određenih media koji su bili u situaciji da borave na terenu, koji je nama bio nedostupan.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se neki video snimci iz dokumentacije komisije u stvari isečci iz onoga šta su sakupili mediji u toku sukoba? Da li se u njima nalaze primeri državnih medija iz Bosne ili iz bivše Jugoslavije? Da li se radi i o takvim snimcima?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Da. Sve snimke do kojih smo mi mogli doć' u određenom trenutku, mi smo ih sakupljali i pohranjivali u našu arhivu kako bismo ih u određenom trenutku mogli staviti na dispoziciju nadležnim sudskim organima u procesu koji će oni voditi, jer, u suštini, naša uloga je bila samo da prikupljamo, da obezbeđujemo faktografiju i da je jednog trenutka, kada ona nekome bude potrebna, a pretpostavljali smo da bi mogla biti potrebna našim nacionalnim sudovima ... U tom trenutku, kasnije, će to biti vaš Tribunal. Da tu dokumentaciju stavimo na raspolaganje svima onima koji će učestvovati u postupku podizanja optužnice i dokazivanja, dokazivanja zločina.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U toku proleća 1992. godine, da li su državne institucije koje se obično bave prikupljanjem dokaza o zločinima, da li su te institucije u to vreme funkcionisale ili ne?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Mnoge od tih institucija nisu funkcionirale. Na žalost, infrastruktura, državna infrastruktura je bila uništena velikim dijelom, tako da neke uobičajne poslove koje bi trebalo da rade policijske strukture ili tajne službe ili sudski organi, jednostavno nisu bili u situaciji da to rade onim kapacitetom kojim je to bilo neophodno, s obzirom na situaciju u kojoj se Bosna i Hercegovina nalazila u tom trenutku. Tako da je komisija, naročito u prvim mjesecima juna ... Maja, juna, jula i avgusta bila praktično jedna od najvažnijih institucija koja je prikupljala faktografiju.

TUŽILAC GRUM: Sada ću da zamolim da pogledamo jedan video snimak. Želeo bih da pređemo na privatnu sednicu zato što se na video snimku vidi zaštićeni svedok VG-116.

SUDIJA HUNT: Prelazimo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

SUDIJA HUNT: Sada možemo da nastavimo, jer smo, na žalost, bili prekinuti. Ne mojte previše da se naviknete na udobnost ove sudnice, jer se vraćamo u "kutiju za cipele" iduće nedelje. Izvolite, gospodine Grum.

TUŽILAC GRUM: Pre problema mi smo bili na privatnoj sednici.

SUDIJA HUNT: To samo ako hoćete da pokažete onaj video. Da li je to potrebno. Ne bih hteo da se ponovo dogodi kvar.

TUŽILAC GRUM: Razgovarao sam sa tehničarima. Rekli su mi da se ništa neće loše dogoditi sa opremom.

SUDIJA HUNT: Onda prelazimo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Tokača, ovu taku koju smo videli, da li je prepoznajete?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Da, to je traka koju smo mi imali u našoj video arhivi. Njeno je poreko, najveći deo trake, emitirala je Televizija Beograd. Mi smo, s obzirom da smo skidali sve što se mogle skinuti u tom vremenu sa svih, je li, sa svih mogućih televizija, želeći da dođemo do podataka, jer smo se nalazili u opkoljenom Sarajevu, došli smo do ovog snimka koji je emitovan i vidjeli ste titlove imena i ljudi koji su to radili, s tim da se samo ovaj završni dio trake odnosi na dio snimka koji je snimila Televizija Sarajevo, odnosno Bosne i Hercegovine. To je traka iz naše arhive.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li možete da nam kažete u kom delu se snimak Televizije Beograd pretapa u deo TV BiH?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Možda 20 sekunda poslednjih. Samo je prednji dio bio sniman, ovaj snimak koji vidite, ulazak jedinica armije Užičkog korpusa u Višegrad. Snimke iz helikoptere, sve su to snimci i ovaj ulazak u grad, to su snimci Televizije Beograd, ovih desetak sekundi na kraju, 10-15 sekundi na kraju su bili snimci Televizije Sarajevo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se na snimku nalazi simbol koji se vidi na ekranu, koji na pokazuje koja je TV stanica to snimila?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Da, vidi se u desnom gornjem uglu. To je okrugli znak sa slovom "RTV", vidjeli ste u titlu ćirilične potpise ljudi koji su autora tih snimaka, koji su radili taj snimak, u donjem dijelu, kao i ovaj kraj u kome se vidi titl u desnoj strani latiničnim pismom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Znak "RTB", taj deo snimka snimala je Televizija Beograd, da li je tako?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dok ste gledali taj video danas, recite da li je taj video u istom stanju kao i kada je bio u vašoj arhivi?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Otprilike je u istom stanju. Trebate znati da mi nismo imali odgovarajuće formate, ja mislim da je ovo VHS format na koji smo mi morali da snimimo, koji vremenom gubi određeni kvalitet, ali on je, otprilike, u istom stanju, jer je i prije loš bio, tako da je on, čini mi se, dosta ostao kvalitetan u odnosu na vrijeme koje je proteklo od njegovog nastanka.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je snimak na bilo koji način izmenjen ili montiran?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Ne. On je u obliku u kome smo ga mi skidali i u kome smo je dostavili ovde Tribunalu.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, Tužilaštvo bi sada predložilo da se video snimak pod brojem 142-1 uvrsti pod pečatom.

SUDIJA HUNT: Možete li da nam pomognete i da nam ukažete na njegovu relevantnost za ovaj slučaj?

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, pokazuje ...

SUDIJA HUNT: To se ponavlja, to je nešto što smo već dobili uz dokazni materijal.

TUŽILAC GRUM: To nije u spisu, časni Sude. Svedok je spominjao, ali nije u spisu.

SUDIJA HUNT: Zadnji deo je pokazao ono šta ste nam pokazali već jednom i već imamo te fotografije.

TUŽILAC GRUM: To nije ušlo u dokazni materijal.

SUDIJA HUNT: Bez obzira da li jeste ili nije, mi već to imamo u spisku dokaza. Koja je relevantnost ovog snimka? Proveli smo jako mnogo vremena na tome i ja ne bih voleo da se gubi vreme.

TUŽILAC GRUM: Dve stvari, časni Sude: pokazuje nam relevantan vremenski period za ovaj predmet i drugo, koliko ja razumem, da bismo ovo uveli morao sam postaviti temelj za to i po mom mišljenju nije bilo dovoljno osnove kod svedoka 116 da bi se tada predložila traka

SUDIJA HUNT: Ako se samo pokazuje grad u vreme kada je počeo rat, onda mi to stvarno ne pomaže i to nikako. Meni je žao što to moram da vam kažem, a vi to morate ovde da dokažete. Možemo li da pređemo na nešto što je relevantno za ovo suđenje? Molimo vas da pređete na nešto tako? Gosodine Domazet, da li vi imate prigovor na ovo?

ADVOKAT DOMAZET: Vaša Visosti, meni se čini da je ovaj snimak ne samo od dva dela, kako bi rekao svedok, na kraju je TV Sarajevo, već da je i u prethodnom delu, ima bar dva nastavka, odnosno dva različita priloga i bojim se da se ne radi o istom događaju obzirom da se vidi da su različiti snimatelji prikazani, što je nemoguće da bude u istom danu i ista televizija, Televizija Beograd i Televizija Sarajevo, tako da u ovaj dokaz kao dokaz, zaista moram da sumnjam. Ali na vama ostaje odluka da li ćete da ga prihvatite kao dokaz.

SUDIJA HUNT: Kredibilitet zavisi od relevantnosti. Šta vi tvrdite da ovaj video snimak dokazuje?

TUŽILAC GRUM: To, pre svega, potvrđuje svedočenje svedoka 116 koji je posvedočio da je kratko nakon snimanja ovog videa, on, zapravo dok se snimao ovaj film, da su ga pokupili vojnici JNA.

SUDIJA HUNT: Ne, to uopšte ne potvrđuje. Što se tiče načina, ukoliko time možemo da se bavimo, tim svedočenjem, mi taj deo snimka već imamo u spisu. Šta ovo, zapravo, dokazuje? Ako postoji osporavanje kredibiliteta, moramo da znamo šta nam video dokazuje. Ja ne vidim nikakav problem što to dolazi iz dva različita izvora, ako se dokazuje da je to snimak nečega šta se dogodilo u to konkretno vreme. Šta nam ovo dokazuje?

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, pokazuje ...

SUDIJA HUNT: Ne, ne. Šta dokazuje?

TUŽILAC GRUM: Ovo je dokaz događaja o onome o čemu se svedočilo na ovom samom suđenju.

SUDIJA HUNT: Ali kvalitet je takav da mene nikako ne impresionira. Ne osporava se činjenica da je u Višegradu ušla vojska. To se ne osporava. Tu nam taj video ne pomaže. Kako ovaj video još može da nam pomogne?

TUŽILAC GRUM: Naravno, Sud može da smatra da ovo nije prihvatljivo. Tužilaštvo tvrdi da jeste iz sledećeg razloga: svedok 116 je svedočio da je pokupljen

od strane JNA i da su ga odvezli u grad i da je sreo nekoga ko mu je rekao da je video nekoga ko mu je rekao da je video paravojne jedinice, da je bio vređan od strane paravojskih jedinica. Ovaj video snimak je deo onoga šta se dogodilo toj osobi, ne samo da potkrepi to šta je taj čovek rekao, već da Sudu pruži dobru sliku da bi se utvrdilo o čemu je on, zapravo, govorio.

SUDIJA HUNT: Pokazuje ga na kamionu koji prolazi i to je sve. Taj video ničim ne potkrepljuje ono šta svedok kasnije kaže.

TUŽILAC GRUM: Vidi se da je taj kamion u vlasništvu JNA.

SUDIJA HUNT: Mi već to imamo.

TUŽILAC GRUM: Onda ja moram da se ispravim, časni Sude. Moj utisak je bio da on nije imao taj video. On čak nije znao ni da taj video postoji.

SUDIJA HUNT: Stanite, samo malo. Vi često idete na to da biste uspostavili temeljnost. Prvi je kriterijum relevantnost. Dakle, šta nam taj video dokazuje? Ništa. Idemo dalje sa ovim suđenjem. To me potseća na jedan slučaj kada je jedan advokat pokazivao fotografije poroti, da bi ih održao budnim. Mi nismo u takvoj situaciji. Molim vas da se držimo onoga šta je relevantno. Ja ne vidim nikakvu dokaznu vrednost u tome. Ako postoji suprotstavljanje kredibiliteta, želim da znam gde je to?

TUŽILAC GRUM: Na svedočenje svedoka 166?

SUDIJA HUNT: Ne, ove trake. On je rekao da sumnja u verodostojnost ove trake. Dakle, gde i šta se išta pokazuje ovde?

TUŽILAC GRUM: Ja sam rekao šta ja misli da se dokazuje. Vi možete da se s tim ne slažete.

SUDIJA HUNT: Ja ne vidim nikakvu relevantnost u tome.

TUŽILAC GRUM: Da li vi, dakle, odbijate zahtev da se ova traka prihvati?

SUDIJA HUNT: Ne postoji zahtev da se nešto usvoji u spisak ili ne. Ako postoji prigovor i ako ne vidimo relevantnost, onda se odbija.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U redu, časni Sude. Nastaviću. Gospodine Tokača, kod istraga i dokaza koje ste vi prikupili, recite da li je to pokrivalo čitavo područje Bosne i Hercegovine?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Da. Komisija je koncentrirana na rad sa svim žrtvama koje su stradale na području Republike Bosne i Hercegovine u periodu od početka agresije, odnosno rata, do njenog završetka.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste prikupljali dokaze o svim zločinima, bez obzira na nacionalnost žrtava?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Apsolutno. Mi smo bili cjelo vrijeme fokusirani samo na žrtve, civile koji su bili žrtve vojnih dejstava. Nikakav socijalni, etnički ili religijski kriteriji tu nije mogao biti prisutan.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste, takođe, bili odgovorni za analizu dokaza koji su bili prikupljeni u toku rada vaše komisije?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Najvećim delom ja sam bio odgovoran za to, jer sam uspostavio metodologiju analiziranja svih podataka. Dakle, izjava koje su uzimane od osoba koje su za nas smatrane relevantnim da daju određene iskaze, kao i drugih dokumenata, fotografija i videotraka koje smo prikupljali tokom rada.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U toku vašega posla u komisiji, da li ste naišli na primere da počinitelji zločina govore laži žrtvama kako bi se olakšalo to činjenje zločina?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Praktično veliki broj događaja koje smo mi analizirali pokazao je da su ljudi bili u svojevrsnoj klopci koja je bila rezultat laži i obmana. S obzirom na to ... Mi smo ovdje fokusirani na višegradski slučaj, ali ja ću vam dati neke druge podatke. Želim da kažem da je nakon zauzimanja Višegrada od strane trupa Užičkog korpusa i Jugoslovenske narodne armije, u tom periodu napada veliki broj građana Višegrada je napustio grad. Oni su se sklonili ili u okolna sela, a najveća grupacija je krenula prema Goraždu. Oni su tamo proveli nekoliko dana i u periodu od 13, 14. aprila negdje do 18. aprila, oni su bili od strane Jugoslovenske narodne armije pozvani da se vrate svojim kućama uz to da im je garantovana potpuna sigurnost prilikom tog povratka. Dakle, povratak u svoje domove i normalan nastavak života. Na žalost, upravo u periodu nakon njihovog povratka, počeli su se dešavati zločini na području općine Višegrad. Dakle, ubistva i nestanci ljudi. Pored toga, mi smo, recimo, registrovali jedan događaj koji se odnosi na lažnu evakuaciju ljudi iz Višegrada. Ljudi su bili okupljeni i pitalo ih se gdje žele da idu u nekih šest autobusa. Svi su se izjasnili da žele da idu za Skoplje u Makedoniji, cjela kolona autobusa je krenula prema Sokolcu, tamo su zaustavljeni, odvojena je jedna grupa muškaraca, njih oko 60. Prema iskazima svedoka 60 do 62 muškarca kojima se gubi svaki trag.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ima još primera koji su vam poznati, u Višegradu?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Višegrad nije usamljeni primjer takvih lažnih pokušaja da se ljudi okupe, grupišu na jednom mjestu, a potom da se uhapsu ili smjeste u koncentracione logore u kampove ili u zatvore. Recimo, slična se situacija događala i u Zvorniku kada su ljudi isto tako javno pozivani da se vrate svojim kućama, uz garanciju sigurnosti. Slučajevi kada su ljudima garantovana potpuna sigurnost od strane JNA, ako vrate naoružanje, uglavnom to koje su posedovali lično ili neko drugo ... Nakon čega bi se događala ubistva. U Sarajevu, recimo, primjera radi, veoma je dobro poznata izjava generala Kukanjca negdje polovinom aprila kada je on doslovno, citiram, rekao da "armija neće zgaziti ni mrava." Dakle, nakon toga i u tom periodu se dešavaju snažna, velika, masovna bombardovanja Sarajeva i ubistva niza civila koje su se oslobodili nakon te izjave da izađu na ulice. Primjer Velagića u općini Ključ, gdje su ljude pozvali oko škole obećavajući im da treba da dobiju dozvole za slobodu kretanja. Tada se okupila velika grupa ljudi i dio njih je nestao. Dakle, to su neki primjeri koje ja mogu da se, sada u ovom trenutku da se sjetim i da ih navedem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li znate za slučajeve kada su žrtvama zločina lažno kazali da dođu u policijsku stanicu da bi dali nekakve izjave, pa da su onda počinjeni zločini nad njima?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Praktično taj scenario se, da tako kažem, odvija na cjelom području Bosne i Hercegovine, u svim područjima koja su u tom času bila pod kontrolom Jugoslovenske narodne armije. Recimo Prijedor je interesantan u tom smislu: ljudi se pozovu na navodna saslušanja, navodno davanje iskaza, da bi potom ili bili ubijeni ili im se gubi potpuno trag. Evo, čas sam se sjetio jednog, recimo, primjera, još da se ponovo vratim na Višegrad, kada su negdje između 25. i 27. jula 1992. godine, objavljeno preko RadioVišegrada pozivi ljudima da dođu, da se moraju sa 27. julom vratiti na posao, kako ne bi dobili otkaze. Da bi ... Recimo, po tome je poznata fabrika "Varda" u Višegradu ...

SUDIJA HUNT: Samo trenutak. Setite se šta sam vam rekao jutros, gospodine, malo sporije, molim vas, jer dovodite prevodioce do krajnjih granice. Samo malo sporije, molim vas.

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Izvinjavam se. Dakle, pomenuo sam ovaj slučaj, poslednji koji se desio u Višegradu. Bio je to javni poziv koji je upućen tada ljudima da moraju doći na svoj posao, navodno radi radne obaveze i mnogi od ljudi koji su se vraćali na taj način na svoja radna mjesta, bili su hvatani, hapšeni, odvođeni u nepoznatom pravcu. Ono šta govorim to je rezultat jednog obimnijeg analiziranja načina na koji smo mi radili, kako su ljudi ... Okolnosti pod kojima su ljudi nestajali. U jednom vremenskom rasponu od nekoliko mjeseci, uglavnom svi ti nestanci su se dešavali ili ubistva u vremenu kada su na određenom prostoru potpuno prekidani svi

vojni, da tako kažem, sukobi, nije bilo vojnih akcija, nije bilo vojnih operacija. Armija je potpuno vladala određenim prostorom, kao što sam naveo Višegrad, slična je bila situacija i u Zvorniku, Bratuncu, u Prijedoru, Sanskom Mostu i tako dalje. Dakle, armija je potpuno vlada određenim tačkama da bi nastao, da bi krenuo proces nestanaka ljudi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li biste mogli da kažete da u opštinama koje ste upravo spomenuli, Zvornik, Bratunac, Prijedor i Sanski Most, da ono šta ste vi opisali da se u njima dešavalo, da se u isto vreme događalo i u Višegradu?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: U isto vrijeme. Otprilike u isto vrijeme. Vremenska učestalost i najmasovniji nestanci ljudi dešavali su se u periodu i počinjali sa aprilom i onda se ta krivulja penjala sa junom, julom da bi počela već negdje u avgustu 1992. godine polako da opada. Ja imam neke tabelarne preglede tih događaja, na osnovnu tri izvora rađene. Rađene su na osnovu nezavisnog, nama kontrolnog izvora Međunarodnog Crvenog križa (International Committee of the Red Cross), dakle, njihove evidencije koju imaju, baze podataka komisije za traženje nestalih (Commission for Location of Missing Persons) i naše metodologije koja se znatno razlikuje od ove dvije prethodne, jer nas je uvijek zanimala suština slučaja. Mi nismo pravili evidencije nestalih, nego smo razgovarali sa svedocima, sa ljudima koji mogu što iscrpnije da objasne sve okolnosti pod kojima se dešavao nestanak.

TUŽILAC GRUM: Hvala, gospodine Tokača. Ja više nemam pitanja, časnici Sude.

SUDIJA HUNT: Gospodine Domazet, izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT DOMAZET

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Gospodine Tokača, kada ste govorili o formiranju komisije u kojoj ste radili, objasnili ste kriterijume za članstvo u toj komisiji. Interesuje me broj članova te komisije. Koliko ih je bilo? Da li je to bio fiksiran broj? Koliko vas je bilo u toj komisiji?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Ovako. Komisiju, da tako kažem, su činila dva dijela. Njen profesionalni i njen volonterski dio. Volonterski dio su činila tri člana. Profesionalni dio, na čijem čelu sam ja, činilo je čitav niz eksperata raznih profila. Taj broj je varirao i on se kretao u određenim vremeskim periodima od 20, 30 do 50, pa bi se opet taj broj mjenjao. Nije nikad bio, da tako kažem, konstantan broj ljudi, eksperata, koji su bili angažovani, jer smo mi po odluci imali pravo i poslovniku o radu, imali pravo da angažiramo sve ljude koje cjenimo, da mogu svojim stručnim profilom i znanjem da doprinesu radu komisije.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, ali vi govorite, gospodine Tokača, o ekspertima koji su pomagali u radu komisije.

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Da. Ja sam rekao da komisiju čine dva dijela. Njen volonterski, neprofesionalni dio koji su činila tri člana, gospodin Stjepan Kljujić, član Predsjedništva, gospodin Miro Lazović, u tom času član Parlamenta i gospodin Jahić, jedan od ministara u Vladi Bosne i Hercegovine. Dakle, komponovana po starom bosanskom principu: tri etničke pripadnosti, s tim da je i taj princip i u sastavu ovog profesionalnog dijela poštovan, maksimalno, koliko je to bilo moguće.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li vi hoćete reći, gospodine Tokača, da je proporcionalno, na osnovu broja stanovništva, ili ne znam kojom drugom kategorijom proporcionalno, da su članovi te komisije bili i Srbi, Srbi iz Bosne, bosanski Srbi?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Naravno, to je očigledano.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Možete li da mi kažete ko su to bili?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Rekao sam, gospodin Miro Lazović. U ovom dijelu, u ovom profesionalnom dijelu ja zaista mogu, tih imena je dosta, evo samo da se prisjetim, Jelena Grbić, gospodin Pajić, poznati ekspert, profesor Pravnog fakulteta i tako dalje. Mislim da je to u ovom času potpuno nerelevantno koliko ih je bilo. Mi se nikada nismo prebrojavali po tome ko je kojoj etničkoj grupi pripadao, nego smo radili poso koji smo trebali da radimo, tako da mislim da je to nevažno, nevažno u suštini, mada, eto, nekima izgleda da je strašno važno.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kada ste, gospodine Tokača, govorili o tome da ste prikupljali podatke sa cele teritorije Bosne i Hercegovine, imajući u vidu da je jedan, mogu da kažem i dobar deo te teritorije nije bio pod kontrolom Sarajeva, ili znači ovo, vaše komisije, taj teren nije bio dostupan, je li tako?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Ni jedan dio teritorije nije bio pod kontrolom komisije. Najveći dio teritorije Bosne i Hercegovine bio je okupiran od strane Jugoslovenske narodne armije. Mi smo prikupljali podatke iz svih mogućih izvora, podatke koji su se odnosili na cijelu teritoriju, bez obzira da li smo mogli njoj fizički pristupiti ili ne. Dakle, nas je zanimala faktografija i zanimala su nas žrtve sa određenog prostora. Logično, naravno, da je u takvim uslovima veoma teško da fizički dođete na svaki dio teritorije Bosne i Hercegovine, što je bilo praktično nemoguće uvek, ali gdje god smo mogli kao ekspertni tim, mi smo pokušali da dođemo. Naravno, to je zahtjevalo i posebne napore. To je zahtjevalo razvoj čitave mreže saradnika na terenu i tako dalje, ali osnovni princip okrenutosti žrtvi i onom ko je stradao zbog ratnih dejstava. Kao civil je bio maksimalno, maksimalno poštovan i zastupan. Naravno, mi nismo pretendirali, nismo pretendirali da možemo pokriti

svaki kutak Bosne i Hercegovine, jer, u krajnoj liniji, to i nije bilo isključivo naša uloga, jer kasnije će nastati druge institucije koje će se baviti ovim istraživanjima. U krajnjoj liniji 1992. na 1993. godinu, počeo je rad komisije eksperata UN koja je imala pristupa i na bazi nekih naših podataka su odlazili na određena područja. 1994. godine je počeo rad Tribunala tako da je nama uveliko time olakšan posao.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Gospodine Tokača, ja ovde nisam ni branilac niti ovde optužujem JNA, pa možda ne bi uopšte trebalo ovo pitanje da postavljam, ali mi, ipak, ovde nešto smeta. Vaša tvrdnja je da je JNA okupirala najveći deo Bosne i Hercegovinu. U to vreme kada je JNA bila na teritoriji Bosne i Hercegovine, koliko je meni poznato to je bila jedina legalna oružana snaga bivše Jugoslavije. Da li sam u pravu?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Bosna i Hercegovina je postala nezavisna država 6. aprila. Trupe Jugoslovenske narodne armije su bile prisutne na teritoriji Bosne i Hercegovine do kraja rata. Trupe iz Jugoslavije.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Postaviću jedno preciznije pitanje. Da li se JNA povukla iz Bosne i Hercegovine 19. maja 1992. godine?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Ja na to pitanje zaista ne mogu odgovoriti, jer ja ne znam da su se povukli.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Gospodine Tokača, kada kažete da ne znate da su se povukli, ne znate da su se povukli 19. maja ili u maju ili u junu ili mislite uopšte i na tu godinu i na naredne godine da se oni nisu nikada uopšte povukli iz Bosne i Hercegovine?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Mislim da se nikada iz Bosne i Hercegovine nisu povukli, niti oficiri, niti vojni efektivni Jugoslavije.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Sada mi je zaista lakše da shvatim nešto drugo šta ste govorili, a to je o brojevima nestanka ljudi ili ubistva za vreme dok je JNA bila na području Višegrada, jer mene konkretno zaista samo Višegrad interesuje u ovom slučaju. Rekle ste da je za vreme dok je JNA bila na toj teritoriji nestao veliki broj ljudi i da se dogodio veći broj ubistava, je li to tako?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Da, to je tačno. Postoje konkretna imena ljudi. Sve što govorim bazirano je na konkretnim imenima, ljudima, ni na kakvim statistikama ni na kakvim aproksimacijama. Dakle, govorimo o imenima konkretnih ljudi koji su u periodu od drugog dana Bajrama, dakle 6. i 7. aprila pa nadalje ubijani, ili pod još uvijek nerazjašnjenim okolnostima nestajali iz Višegrada.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li vi imate taj spisak?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Ja te spiskove imam. U bazi podataka komisije se nalaze imena ljudi i oni se mogu bez ikakvih problema koristiti. Oni su potpuno otvoreni za istražitelje i sudije Tribunala, tako da se u svakom momentu do njih može doći.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Obzirom da ste verovatno to i pripremajući se za ovaj dolazak možda i gledali, pred dolazak ovde, da li vam je u sećanju da je prva ili jedna od prvih žrtava bio izvesni Srbin iz Višegrada, Indić?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Ja sam vam rekao na početku, mi žrtve nismo razvrstavali po etničkoj osnovi. Ne znam ko je bio prva žrtva u Višegradu ni kad je ta žrtva nastala, znam da žrtava ima veoma puno i ako nekoga bude zanimalo da uđe u njihovu etničku strukturu ili religijsku strukturu, to je vrlo jednostavno i nije problem.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Mislim da vam je poznato i da ste sami rekli da je Međunarodni Crveni krst imao svoju listu, preciznu, nestanka ljudi i po periodima, ako se ne varam, a mislim da se ne varam i po etničkoj pripadnosti tih ljudi. Da li vam je to poznato?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Meni je poznato i ja izuzetno intenzivno koristim liste Međunarodnog Crvenog križa, ali u tim listama, to su velike knjige, više od 20.000 nestalih na teritoriji Bosne i Hercegovine, nećete naći nigdje oznaku etničke pripadnosti. Naći ćete samo ime, prezime, mjesto rođenja, datum nestanka, ime oca i njegov, kako oni kažu, bazni broj. U tim podacima nigdje se ne nalazi etnička pripadnost ljudi.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Gospodine Tokača, ovo šta sam reko, rekao sam iz podataka koji su upravo u ovom predmetu, pred ovim Sudom, bili izneti od strane upravo jednog eksperta koji je to pre neki dan nama objašnjavao i pokazivao te podatke, ali dozvoljavam da vi imate drugojačije viđenje i mišljenje. Međutim, upravo tabelarni pregled nestanka na području Višegrada, opet govorim, koji je prikazan od Međunarodnog Crvenog krsta pokazuje da je on bio neznan u odnosu na kasnije mesece, a govorim za period dok je JNA bila u Višegradu, dakle, period od 19. maja 1992. godine, jer ga bar ja uzimam kada je JNA napustila to područje.

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Ja nisam ovde govorio o kvantifikaciji, jer je bilo 11 ili 50 u periodu dok je armija bila tamo. Ja sam govorio da je bilo nestanaka, da postoje registrovani ljudi i imenom i prezimenom u tom period koji su ubijeni ili nestali, dok je, kako vi kažete, još uvijek armija boravila tamo. Prema tome, taj broj mislim da u ovom slučaju apsolutno nije važan. Ono što ja mogu da vama kažem i časnom Sudu jeste da podatke koje ja koristim su autentični. To su zvanično objavljene informacije Međunarodnog Crvenog križa i informacije u knjigama koje mi imamo kao dio naše dokumentacije, sve ukupno. To što vi kažete da etnička pripadnost postoji, ona uopšte ne postoji. Ja ne mogu znati šta su raniji svedoci

govorili, ja govorim samo ono o podacima i o izvorima koje ja konsultiram, naravno sa saradnicima. Kada god kažem "ja" govorim o ekipi ljudi koji na tom poslu rade.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Moguće, gospodine Tokača, da vi imate drugi neki način rada u komisiji. Međutim, govorili smo o Međunarodnom Crvenom krstu i njihovom spisku, ja sam o tome govorio i mislim da tu sigurno ne postoje dva potpuno različita spiska nestalih lica, ali dozvoljavam da vi imate o tome svoje mišljenje i neću insistirati više na ovom pitanju. Kada ste pomenuli Višegrad, govorili ste, ako sam vas dobro razumeo, da je po zauzimanju Višegrada, taj termin se upotrebili, od strane JNA došlo do masovnog odlaska stanovništva, uglavnom u Goražde. Da li sam vas dobro razumeo?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Najveći dio stanovništva krenuo je prema Goraždu. Dio je krenuo prema Crnoj Gori i pokušao se probiti prema Makedoniji, jedan dio je, vjerovatno kroz šume, ili na neke druge strane krenuo prema Olovu i tako dalje. Ljudi su se disperzirali, ali jedna najveća skupina je bila u Goraždu.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, ali ako sam vas dobro razumeo, to je sve bilo zbog dolaska jedinica JNA u Višegrad? Ili je postojao neki drugi razlog?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Nije postojao nikakav drugi razlog. Invazija trupa je krenula drugog dana Bajrama, operacije su završene odprilike za nekih pet, šest dana. Prije toga su zauzeta sva okolna sela, sve ključne strateške tačke. Armija je ušla u Višegrad. Prije toga ljudi su već napustili Višegrad. Nakon toga je uslijedio poziv armije, javni poziv preko medija ...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala, to ćemo kasnije. Pitaću vas to, ali bih vas ovo pitao, gospodine Tokača: nisu li, nije li stanovništvo i muslimansko, a i ono srpsko koje je do tada bilo u Višegradu napustilo Višegrad zbog pretnji da će se brana od strane izvesnog Murata Šabanovića dići u vazduh i da će biti poplavljen ceo taj deo? Nije li to bio razlog da stanovništvo Višegrada pre dolaska jedinica JNA napusti Višegrad i čak da mnogi od njih potraže utočište u "Uzamnici", kasarni JNA? O tome su ovde i svedočili pojedini svedoci. Da li vam je to poznato?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Poznat mi je događaj sa gospodinom Muratom Šabanovićem. Mislim da je to bio jedan gest očajnika, koji prije toga nije mogao zaustaviti već kretanje stanovništva i odlazak njegovih iz Višegrada. On nije mogao ključno uticati na to.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle vi mislite da pretnja podizanjem brane i puštanjem vode nije uticala na to da građani Višegrada napuste grad u to vreme?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Pa rekao sam da nije mogla uticati ključno na, jer su se ljudi već pokrenuli. Ljudi su već bežali iz Višegrada.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ne bih o vašoj oceni šta se dešavalo za vreme JNA. Poznato je i meni da je bilo raznih zločina, ali većina ljudi i koji su žrtve ovoga govore da za vreme boravka Užičkog korpusa do 19. maja ili toga nije bilo ili je to bilo zaista samo povremeno i mnogi govore o periodu posle 19. maja kada je počela ovo o čemu ste vi govorili. Međutim, ja tu ne želim da vam protivrečim, verovatno vi imate neke druge podatke koji nisu do sada prezentirani. Samo bih imao još jedno jedino pitanje. Da li ste, obzirom da je vaša komisija počela da radi još 1992. godine, verovatno radi i do danas ili je radila do skora, da li ste za ceo taj period imali saradnju sa sličnim komisijama bilo u Republici Srpskoj ili u Saveznoj Republici Jugoslaviji?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Saradnja sa komisijama postoji. Ovo je bila komisija države Bosne i Hercegovine i sve on što je do 1995. godine postojalo na teritoriji Bosne i Hercegovine su bile paradržavne institucije. Saradnja se nije mogla ni uspostaviti jer nismo imali partnera sa kojima bi saradivali, jer ovo je bila državna komisija, komisija Republike Bosne i Hercegovine. Nakon toga, kontakti sa svim ljudima koji su se bavili ovim problemima na bilo koji način su organizirani. Ja ću vam kao prvo navest' da pre nego što sam krenuo iz Sarajeva, 10. i 11. smo održali veliku međunarodnu konferenciju, drugu po redu, koja je tretirala decu kao žrtve rata i postratnih stradanja. Toj konferenciji su prisustvovali ljudi iz Banja Luke, iz Bijeljine, iz Trebinja, pa prisustvovala su oficijalne instucije svih struktura vlasti Bosne i Hercegovine. Dakle, što se tiče saradnje, ona će biti uveliko otvorena u interesu žrtava, kao što ova institucija časnog Suda ovdje radi. Mislim da naš posao nije završen. Mislim da ostaju mnogi problemi ne razrešeni i u tom smislu kada me pitate da li ta saradnja postoji, ona ovog časa postoji. Upravo za vreme zbivanja u periodu od 1992. do 1995. godine saradnja nije mogla postojati, mi smo saradivali sa mnogim nevladinim organizacijama, recimo iz Jugoslavije, sa kojima smo mogli stupiti u kontakt, iz Hrvatske. Saradivali smo sa nizom organizacija, nevladinih, međunarodnog značaja kao što su Amnesti Internešenel (Amnesty International), Helsinku Voč (Helsinki Watch), saradivali smo i sa stukturama UN, sa svima koji su mogli na bilo koji način da rasvijetle slučajeve ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Shvatio sam ovo. Vaš stepen saradnje sa tim nevladinim organizacijama mene interesuje direktno sa, recimo, istom takvom komisijom koja postoji u Beogradu. Svakako vam je poznato da postoji takva komisija u Beogradu koja i dan danas radi. Da li ste sa njom imali u ono vreme ili da bar imate sada kakvu saradnju?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: U ono vrijeme ne. Naši pokušaji da uspostavimo saradnju sa njima je bio neuspješan. Na žalost, ja sam opet bio u Beogradu ponovo pokušavajuću, to je bio jedan boravak sa predstavnicima ovoga Tribunala na kojima smo mi skupa razgovarali sa zvaničnicima i nevladinim

organizacijama o saradnji sa Tribunalom i tom prilikom sam ja lično pokušao da uspostavim kontakte, da uspostavimo tu saradnju. Na žalost, odgovora još uvijek nema. Ova komisija je otvorena za tu saradnju i ona će biti dobrodošla ma od koga dolazila.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala vam. Ovo je moje poslednje pitanje. Da li vam je poznato iz dosadašnjih tih konakata, da je ta komisija iz Beograda vršila svoje istraživanje onog što se dešavalo u Višegradu i da o tome postoji i njihov izveštaj. Odnosno da li ste bili u prilici da možda to vidite?

SVEDOK TOKAČA – ODGOVOR: Nisam, na žalost, bio u prilici da vidim taj izveštaj.

ADVOKAT DOMAZET: Hvala vam lepo, gospodine Tokača, nemam drugih pitanja.

SUDIJA HUNT: Izvolite, gospodine Grum.

TUŽILAC GRUM: Nemam dodatnih pitanja, časni Sude.

SUDIJA HUNT: Hvala vam, gospodine, što ste došli da svedočite. Drago nam je što smo uspeli da nađemo sudnicu u kojoj ste mogli da svedočite. Sada ste slobodni, možete da idete.

SVEDOK TOKAČA: Hvala.

SUDIJA HUNT: Pre nego što završimo s radom, treba nešto da uđe u zapisnik. Trbalo bi da kažem da je napravljena greška. Nešto u jučerašnjem transkriptu stoji što bi vas veoma iznenadilo. To je nešto što lako može da se kaže, greška može lako da se uvuče u transkript, ali bi katastrofalno bilo ako bi takva greška ostala u transkriptu. Sada hoću da privučem pažnju obe strane na ovo, jer bi ovo moglo da ima ozbiljne posledice, zato ću sad da vam pročitam taj pasus. To se dešavalo na privatnoj sednici, ali ja bih želeo da to sada pročitam. Radi se o strani 813 i 814. Tu stoji da sam ja rekao: "Mi imamo jasne dokaze koje sada prihvatamo, kojima se potvrđuje," misli se na prvi incident. A u stvari sam vrlo jasno rekao: "Sud ima ove dokaze koji, ako budu prihvaćeni, da će njima da se potvrdi taj prvi incident". Ja hoću da naglasim da Pretresno veće nije donelo nikakve zaključke po tom pitanju ni u kom smislu, niti da smatra da je moglo da donese bilo kakve zaključke u tom smislu, niti da smatra da treba da donese bilo kakve zaključke u vezi sa tim prvim incidentom. Dakle, ja tako nešto nisam rekao. Nastavićemo u ponedeljek. Pre nego što smo stigli u sudnicu, obavešten sam da tehnički problem u sudnici II još nije rešen. Mi nemamo slobodnih

sudnica, ali bih vam zbog toga predložio da u ponedjeljak ujutru nazovete da proverite šta se dešava. Dakle, povlačimo se do ponedjeljka u 9.30.

Fond za humanitarno pravo

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje